

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL	
INTRARE	Nr. 1053
IEȘIRE	
Zile	15 Luna 02 An 2027

EXPUNERE DE MOTIVE

LEGE

privind serviciile profesionale efectuate de avocat în format electronic

În tendință cu progresul tehnologic, avocații își desfășoară activitatea atât în abordare tradițională cât și preocupați de folosirea noilor tehnologii, domeniu pentru a cărui dezvoltare este necesară actualizarea cadrului legal actual.

Utilizarea tehnologiei digitale nu se rezuma doar la procedurile interne de lucru ale formelor de organizare a profesiei, aceasta fiind necesară și în relația dintre avocat și client sau dintre avocat și terțe persoane sau instituții, când acționează în numele clientului.

Activitatea de asistență judiciară este asigurată de către barouri, fiind un serviciu de interes public. În ultima perioadă, barourile au implementat programe informatice în baza cărora se desemnează și se contactează avocatul care prestează activitatea de asistență judiciară și se emit și comunică împuternicirile avocațiale. Cu toate acestea, comunicarea între instanțe, parchete sau organe de cercetare penală și barouri se efectuează prin modalitățile tradiționale, persoana responsabilă de serviciul de asistență judiciară din cadrul barourilor trebuind să fie contactată pentru a înregistra solicitarea de asistență judiciară și de a o procesa. Această procedură tradițională creează neplăceri și prezintă o serie de neajunsuri întrucât depinde de disponibilitatea factorului uman. Digitalizarea serviciilor de asistență judiciară printr-o platformă informatică bazată pe interconectibilitatea dintre instituțiile implicate în proceduri care necesită serviciile de asistență judiciară prezintă o serie de avantaje și este în măsură să înlăture neajunsurile procedurii tradiționale.

Întrucât societatea și tehnologia progresează, digitalizarea (și a) activităților avocațiale devine un fenomen necesar, care impune o reglementare corectă și adaptată realității juridice și socio-economice actuale.

În România, digitalizarea activităților avocaților nu a fost reglementată până în prezent de un act normativ. Rațiunea adoptării unei legi este de a seta un cadru normativ coerent, care să poată permite desfășurarea anumitor activități în condiții reglementate și supravegheate de autoritățile competente și nu de a limita ori bloca activitatea reglementată și de a permite exercitarea activității acestora în mediul electronic în relația cu instituțiile publice printr-un mediu securizat și certificat.

Având în vedere nivelul de educație al avocaților, considerăm că aceștia dețin sau pot atinge rapid abilitățile digitale necesare pentru utilizarea în condiții de siguranță și în mod optim a noilor tehnologii.

Tehnologia a pătruns tot mai adânc în societatea și în economia noastră, devenind parte din viața de zi cu zi a fiecărei persoane (fizice sau juridice), atât în mediul de lucru, indiferent de industrie, cât și în modul nostru de viață.

Beneficiile integrării tehnologiei în procesele și activitățile de zi cu zi au fost evidențiate în special în timpul pandemiei, unde, datorită evoluției tehnologice, majoritatea activităților și industriilor au putut continua în același ritm, fără a înfrunta impedimente majore asupra continuității activității.

Potrivit celor mai recente statistici ale INS, 78,5% din populația României utilizează internetul (aprox. 15,35 milioane de utilizatori de internet), iar deschiderea și interesul manifestat de societatea din România pentru adoptarea noilor tehnologii cresc accelerat.

Impactul pozitiv socio-economic al utilizării tehnologiei este prezent pe mai multe paliere. Datorită internetului și tehnologiilor digitale, transformarea este prezentă atât în modul în care comunicăm, lucrăm, tranzacționăm, cât și în modul în care apelăm la ori furnizăm servicii profesionale: putem organiza întâlniri digitale în timp real, putem gestiona activitățile cotidiene și orice alte acțiuni simultane, sincron sau asincron, indiferent de locul în care ne aflăm, de limitele fizice ori de programul personal.

Toate aceste schimbări reprezintă un avantaj substanțial pentru transformarea digitală a României, serviciile avocațiale putând atinge noi dimensiuni ce au rămas neexploatate în prezent.

Ritmul alert în care tehnologia este adoptată generează necesitatea fuziunii serviciilor avocațiale cu noile așteptări și nevoi ale societății, iar acest progres se poate realiza în condiții de siguranță prin utilizarea inteligentă a soluțiilor și instrumentelor digitale, fără a aduce atingere drepturilor constituționale ale cetățeanului, precum și principiilor și garanțiilor legale și deontologice care guvernează profesia de avocat și siguranței circuitului juridic civil.

Pe cale de consecință, digitalizarea activității avocaților reprezintă o nouă orientare și raportare la realitatea socială, dar și o consecință firească a creșterii continue a capacității și flexibilității noilor tehnologii și a soluțiilor de securitate cibernetică.

Tehnologia deschide, astfel, calea transformării fundamentale a sistemului tradițional, fiind folosită ca un mijloc (și nu ca un scop) de simplificare și eficientizare a modului de exercitare a profesiei de avocat. Fără îndoială, absorbția inovațiilor și instrumentelor digitale în activitatea avocaților va permite asigurarea calității serviciilor avocațiale și satisfacerea principiilor și garanțiilor ce guvernează profesia de avocat, însă cu înlăturarea rigidităților aferente sistemului tradițional.

O parte din activitățile prevăzute de Legea nr. 51/1995, care fac obiectul prezentului proiect de act normativ, pot fi ajustate și transpuse în mod similar și în mediul digital, sub condiția de a nu afecta garanțiile oferite și fără a presupune schimbarea procedurilor per se și a regulilor de fond privind actele și procedurile instrumentate de avocați.

În practică, deja se constată că majoritatea informațiilor și documentelor premergătoare sunt colectate de către avocați prin e-mailuri profesionale după parcurgerea procedurii inițiale de informare și comunicare cu clientul. O astfel de practică poate fi dificil de gestionat, întrucât nu este utilizată o platformă unică de comunicare care prezintă suficiente garanții de securitate, care să reducă timpul alocat pentru fiecare client în parte în procedura inițială de informare, să permită colectarea documentelor de la client, să optimizeze timpii alocați cu logistica și operațiunile administrative.

Implementarea unui cadru legal coerent care să reglementeze transpunerea activității avocațiale în mediul digital prin sisteme sigure, conform normelor și standardelor de securitate și confidențialitate, care să permită avocatului atât sistematizarea proceselor premergătoare, desfășurarea unor proceduri și întocmirea unor acte electronice, cât și centralizarea, salvarea și arhivarea electronică a tuturor acestor operațiuni, ar contribui nu numai la simplificarea și securizarea activității avocațiale, ci și la înlăturarea muncii manuale și a suprapunerii muncii avocatului și a personalului auxiliar din cadrul formelor de exercitare ale profesiei.

Pentru a putea fi implementate, practicile și viziunea inovatoare trebuieacompaniate de o viziune și voință legislativă clară, care să pornească de la cel puțin următoarele obiective:

- Identificarea, respectiv verificarea identității trebuie să se poată realiza și de la distanță, însă numai prin mijloace și platforme digitale sigure;
- Conectare digitală avocat- client prin sisteme informatice care întrunesc condiții de securitate, confidențialitate și fiabilitate clar definite de legislație și cu luarea în considerare a mijloacelor tehnice disponibile în prezent;
- Simplificarea și eficientizarea procedurilor în mediul digital;
- Eficientizarea / digitalizarea procedurilor administrative îndeplinite de avocați;
- Accesul avocaților la bazele de date ale autorităților și instituțiilor publice în vederea asigurării celerității procedurilor administrative desfășurate de avocat;
- Actualizarea cadrului de formare pentru a permite avocaților să-și dezvolte competențele digitale de bază, fiind astfel asigurată o utilizare corectă și competentă a oricărui sistem informatic ori instrument digital;
- Dezvoltarea de practici și politici de conduită la nivel de profesie, cu sprijinul organelor și instituțiilor cu competențe în sfera juridică.

Demersul pentru digitalizarea profesiei de avocat are deja un punct de pornire solid, pe de o parte, raportat la evoluția tehnologiei și, pe de altă parte, luând în considerare cadrul legal de la nivelul Uniunii Europene.

Una dintre cele mai importante reglementări care oferă o parte din instrumentele pentru dezvoltarea digitală a profesiei de avocat este Regulamentul UE (eIDAS) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă, care pune la dispoziție instrumentele necesare pentru determinarea criteriilor și a condițiilor de siguranță pentru implementarea digitalizării activității avocaților. De altfel, regulamentul menționat a fost cel care a permis și adoptarea, la nivel național, a Normelor privind reglementarea, recunoașterea, aprobarea sau acceptarea procedurii de identificare a persoanei la distanță utilizând mijloace video, aprobate prin Decizia Președintelui Autorității pentru Digitalizarea României nr. 564/2021, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1119/24.11.2021.

Reglementările amintite descriu într-un mod coerent modalitățile de identificare la distanță utilizând mijloace audio-video, nivelul adecvat de securitate pentru actele și procedurile electronice și pot fi transpuse în legislația specifică profesiei de avocat.

Printre obiectivele strategice prevăzute în Programul de guvernare 2021-2024, aprobat prin Hotărârea Parlamentului României nr. 42/2021 pentru acordarea încrederii Guvernului, se prevede digitalizarea serviciilor publice și a serviciilor de interes public. Potrivit art. 5 din Statutul Profesiei de Avocat, barourile și Uniunea Natională a Barourilor din România sunt persoane juridice de interes public. Activitatea de asistentă judiciară asigurată de către barouri, este tot un serviciu de interes public. În acest context, și ținând cont de complexitatea și importanța activității avocaților pentru întreaga societate românească, procesul de transformare digitală trebuie să fie implementat eficient și în condiții de siguranță, la nivelul acestei profesii.

Din punct de vedere al schimbărilor preconizate, considerăm că obiectivele principale ale prezentului proiect de lege sunt:

1. Dezvoltarea digitală a activității avocațiale.
2. Desfășurarea activităților avocațiale în mediul digital, în aceleași condiții de siguranță ca și în mediul tradițional.
3. Instituirea de măsuri și proceduri de lucru necesare pentru operațiuni avocațiale digitalizate, simplificate și sigure.
4. Armonizarea legislativă privind activitatea electronică avocațială din România.
5. Organizarea și desfășurarea serviciilor avocațiale electronice pe baza principiului interoperabilității

Efectuarea actelor și procedurilor avocațiale la distanță, în formă electronică, va avea în vedere și regulile stabilite prin Normele privind identificarea la distanță (Decizia P.A.D.R. nr. 564/2021), respectiv cu Regulamentul eIDAS (REGULAMENTUL (UE) NR. 910/2014).

În sprijinul acestei armonizări vizând dezvoltarea digitală a serviciilor avocaticale, viitoarele norme de aplicare a proiectului de act normativ vor avea în vedere următoarele:

1. Definirea operațiunii avocaticale electronice privind identificarea și verificarea identității clientului, în sensul echivalării identificării video la distanță cu prezența fizică.

Astfel, operațiunile avocaticale vor putea fi efectuate prin două modalități alternative:

- a) Prin prezența fizică, personală și simultană, în același spațiu, a clientului și avocatului (modalitatea tradițională);
- b) De la distanță, prin interacțiunea simultană a clientului cu avocatul, prin intermediul mijloacelor de comunicare la distanță audio-video (modalitatea electronică).

Având în vedere că procedura pentru identificarea video de la distanță face deja obiectul reglementării naționale, aceasta ar putea fi ajustată și implementată și în activitatea avocatică, respectiv:

➤ Procesul video-identificării:

- clientul va avea nevoie de un dispozitiv electronic cu care să captureze imagini ale feței și imagini cu cartea de identitate sau pașaportul, pe care le va comunica avocatului prin intermediul sistemului informatic;
- imaginile transmise avocatului de către client vor fi verificate electronic în baza de date a M.A.I. sau a oricărei alte instituții și autorități competente,;
- după confruntarea de către avocat a imaginilor și datelor mai sus menționate (validarea inițială), avocatul va proceda la inițierea procesului de identificare audio-video prin intermediul sistemului informatic;
- în cadrul procedurii de video-identificare, avocatul va verifica clientul și va percepe prin propriile sale simțuri identitatea persoanei prin:
 - Adresarea de întrebări prin care să se verifice dacă persoana prezentă în conferința audio-video este aceeași persoană cu cea din documentele prezentate;
 - Adresarea de întrebări specifice (ce pot face obiectul unor politici și coduri profesionale, stabilite la nivelul Uniunii Naționale a Avocatilor din România.)

- o dacă este cazul, conform legii, avocatul va putea asigura clientului, prin invitarea în cadrul conferinței audio-video, a unui interpret sau traducător, care să sprijine avocatul în comunicarea eficientă și corectă cu clientul.

➤ Confirmarea identității:

- o după parcurgerea și validarea etapelor mai sus menționate, va urma un ultim pas - confirmarea cu un factor de autentificare suplimentar, prin transmiterea către clientul care parcurge procedura de identificare a unui cod de unică folosință (One Time Password - OTP) sau prin transmiterea unui link cu o durată limitată, special creat în acest scop, generat în mod individual (prin e-mail sau SMS).

După finalizarea tuturor proceselor și procedurilor menționate, identitatea clientului se va considera validă și va fi inițiată procedura de întocmire a actului de către avocat.

2. Redefinirea procedurii de întocmire a actelor electronice de către avocat

Procedura de video-identificare permite verificarea și validarea identității clientului de către avocat, în aceleași condiții de siguranță ca în mediul tradițional.

3. Conversia actelor

Un alt demers extrem de important în sfera digitalizării profesiei de avocat constă în reglementarea unei proceduri care să permită avocatului să realizeze conversia actelor, astfel încât orice act întocmit pe hârtie să poată circula în format electronic și invers. Dat fiind faptul că un document electronic odată printat își pierde valoarea întrucât elementele criptografice ale semnăturii nu se transpun pe hârtie, procedura menționată mai sus va asigura utilitatea maximă a unui act în funcție de necesitate și de destinația acestuia.

4. Sistem informatic pentru proceduri electronice

Digitalizarea profesiei de avocat în condiții de siguranță se poate realiza numai dacă operațiunile se vor desfășura prin intermediul unui sistem de comunicare și transmitere a datelor, informațiilor și documentelor care să garanteze identificarea părților, integritatea și confidențialitatea conținutului.

Un astfel de sistem trebuie să fie capabil să:

1. Permite identificarea video la distanță, conform procedurii mai sus menționate. Având în vedere că identificarea video se realizează direct de către avocat, prin intermediul sistemului informatic.
2. Aibă implementată tehnologii apte să „scaneze” și să verifice elementele de siguranță ale documentelor de identitate încărcate de solicitanții actelor;
3. Permite transmiterea și semnarea de documente în timp real;
4. Înregistreze și arhiveze sesiunile audio-video și orice alte proceduri efectuate de avocat prin sistemul electronic.

În ceea ce privește condițiile de omologare a unui asemenea sistem informatic, e necesară o reglementare clară, completă, adaptată tehnologiei actuale. Față de specificul sistemului informatic, Normele ADR privind reglementarea, recunoașterea, aprobarea sau acceptarea procedurii de identificare a persoanei la distanță utilizând mijloace video reprezenta un reper semnificativ.

Din punct de vedere al condițiilor de autorizare, având în vedere că avocații care desfășoară activitate electronică vor utiliza platforma unică definită prin proiectul de act normativ, regulamentul de punere în aplicare a legii va trebui să prevadă condițiile de autorizare a acestora.

În ceea ce privește politicile de securitate, procedurile administrative și de gestiune, normele tehnice, operaționale și de conduită în procedura electronică, apreciem utilă adoptarea unor politici și proceduri unitare, adoptate/aprobate de Ministerul Justiției, și UNBR, la care să poată adera fiecare avocat.

Modernizarea relației cu autoritățile implicate prin procedura actului electronic reprezintă un aspect esențial în timpul de reacție pe care avocatul îl poate avea în relația cu beneficiarii actelor.

Astfel, digitalizarea instituțiilor și autorităților publice, presupune încheierea de protocoale de colaborare și constituirea unui sistem automatizat care să permită îndeplinirea obligațiilor pe care avocatul le are atât înainte, cât și ulterior îndeplinirii anumitor acte electronice.

Digitalizarea serviciilor avocatale presupune unele beneficii pentru cetățean, după crearea infrastructurii tehnice și a soluțiilor software necesare. Numărul de acte avocatale în format electronic va crește direct proporțional cu nevoia cetățenilor de a avea la timp și rapid acte și proceduri avocatale.

Cetățenii României vor beneficia de anumite servicii avocatale, fără a fi nevoiți să se deplaseze fizic la biroul avocatului. Această schimbare va genera o procedură mai facilă pentru întocmirea și comunicarea actelor avocatale.

Apreciem că prin prezenta lege se reduce substanțial consumul de hârtie, reducându-se implicit și numărul de masă lemnoasă prelucrată pentru producerea hârtiei.

Procesul de transformare digitală a României trebuie să vizeze toate serviciile de interes public, printre care se numără și activitatea avocatală.

Apreciem că adoptarea prezentei propuneri legislative nu va avea impact financiar asupra bugetelor de stat ori locale.

Conform prevederilor art. 22, alin. (1) din proiectul legislativ, regulamentul de punere în aplicare a legii este adoptat de Uniunea Natională a Barourilor din România, în termen de 180 de zile de la intrarea în vigoare a legii.

Proiectul de lege se realizează cu respectarea prevederilor Regulamentului (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE.

Necesitatea transformării digitale a domeniului de activitate al avocaților este întărită de practica statelor terțe care au implementat o parte din aceste activități în formă electronică.

De asemenea, multe state europene au adoptat digitalizarea serviciilor avocatale pentru a-și îmbunătăți eficiența și a oferi clienților un acces mai ușor la serviciile avocatului. Următoarele state europene au adoptat deja sau sunt în curs de adoptare a digitalizării serviciilor electronice avocatale:

Marea Britanie - De exemplu, Legea privind serviciile de consultanță și practicile comerciale din cadrul profesiei de avocat din 2011, permite avocaților să ofere servicii juridice prin intermediul tehnologiei și să comunice electronic cu clienții, cu condiția de a respecta standardele profesionale și de a păstra confidențialitatea clienților.

Germania - Legea federală privind baroul și activitatea avocaților din 1972, permite avocaților să utilizeze tehnologia și medii electronice în exercitarea activității profesionale, cu condiția de a respecta regulile privind confidențialitatea și protecția datelor.

Danemarca - Legea privind baroul și avocații din 1992, permite avocaților să utilizeze tehnologia și medii electronice în prestarea serviciilor juridice, cu condiția de a respecta regulile privind confidențialitatea și de a asigura integritatea datelor.

Este important de menționat că implementarea digitalizării serviciilor electronice avocațiale variază de la un stat la altul, în funcție de legea locală și de regulile sectorului avocățesc.

Menționăm că proiectul legislativ a fost elaborat cu consultarea Uniunii Naționale a Barourilor din România.

Având în vedere aspectele prezentate în prezenta expunere de motive, supunem dezbaterii și adoptării, de către cele două Camere ale Parlamentului, prezenta propunere legislativă.

INIȚIATORI:

SENATOR P.N.L.

Cătălin-Daniel Fenechiu

SENATOR P.S.D.

Robert-Marius Cazanciuc

SENATOR P.N.L.

Cristian-Augustin Niculescu-Țăgârlaș

DEPUTAT P.N.L.

Sebastian-Ioan Burduja

Senator P.S.D.
Titus Corlățean

Propunere legislativa privind serviciile profesionale efectuate de avocat in format electronic

	TAPU NAZARE EUGEN	PNL
	Pandea Ciprian	PNL
	Poștaș & Kelliș	PNL
	Pauline Nicoleta	PNL
	Adrian Hato	PNL
	VIOREL BĂȘTA	PNL
	BUEB ȘTEFAN	PNL
	SCARLAT GEORGE	PNL
	Munteanu Lucica Diana	PNL
	CLAUDIA BĂLU	PNL
	Anina Alina	PNL
	PIRVOLESCU EUGEN	PNL
	Adutei Vorle Cristian	PNL
	BICA DĂNUȘ	PNL
	Băucăanu Sephina	PNL
	Georgiu Viorel	PNL
	NOBĂU NICOLAE	PNL
	ȘTEFAN	PNL
	Ștefan Bratu	PNL
	FIRU ȘTELA	PNL
	NAZARE ALEXANDRU	PNL
	IORDACHE ION	PNL
	Velc Ion Marcel	PNL
	ANIȘTE MONICA CRISTINA	PNL
	Voiculescu Lyra	PNL
	Petru Tame Adrian	PNL

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENATUL

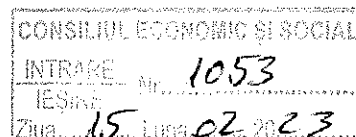
CAMERA DEPUTAȚILOR

LEGE

privind serviciile profesionale efectuate de avocat în format electronic

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Art. 1. -

- (1) Prezenta lege reglementează regimul juridic general privind întocmirea și realizarea de către avocat în exercitarea profesiei, a unor acte și proceduri prevăzute de Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 440 din 24 mai 2018, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Legea nr. 51/1995), în format electronic.
- (2) Prezenta lege reglementează și cadrul general privind solicitarea în formă electronică a asistenței judiciare și de desemnare în formă electronică a avocatului care urmează să presteze activitatea de asistență judiciară. În sensul prezentei legi, actele și procedurile realizate în format electronic sunt instrumentate de avocat în exercitarea profesiei prin utilizarea portalului informatic E-UNBR sau a altor modalități reglementate de prezenta lege. Actele întocmite în format electronic sunt semnate de către avocat și, după caz, de către părți, cu semnături electronice extinse sau avansate după caz.
- (3) Actele întocmite de avocat în format electronic, care sunt subscrise de acesta prin semnătură electronică extinsă sau avansată după caz, au forța probantă și, după caz, forța executorie prevăzută de lege.
- (4) Actele profesionale întocmite de avocat pe suport de hârtie, pot fi convertite în format electronic, iar cele întocmite în format electronic pot fi convertite pe suport de hârtie, potrivit procedurii prevăzute de prezenta lege. Indiferent de suportul sau formatul în care sunt întocmite, actele profesionale au forța probantă și, după caz, forța executorie prevăzută de lege.
- (5) În sensul prezentei legi, trimiterile făcute la actele și activitățile avocatului se consideră făcute și la actele și activitățile formelor de exercitare a profesiei de avocat, cu respectarea dispozițiilor din Legea nr. 51/1995 și Statutul Profesiiei de Avocat.

Art. 2. -

- (1) Actele întocmite de avocat în exercitarea profesiei în format electronic, trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:
 - a) avocatul să fie autorizat să desfășoare activitate profesională în format electronic în baza identității digitale unice, în condițiile prezentei legi, a Legii nr. 51/1995, a Statului Profesiiei de Avocat și a Regulamentului de aplicare a prezentei legi;
 - b) să fie înregistrate prin utilizarea portalului informatic E-UNBR;
 - c) să fie semnate cu semnătura electronică avansată a avocatului și, după caz, a părților, în condițiile legii;

- d) să îndeplinească condițiile de fond prevăzute de lege privind actul sau procedura pe care o efectuează, conform prevederilor legale privind conținutul activității profesionale a avocatului;
- (2) Încheierea actelor în format electronic, fără prezența fizică a părților în fața avocatului, la distanță, se realizează prin utilizarea portalului informatic E-UNBR și pe baza următorilor factori de identificare:
 - a) semnătura electronică avansată a părților;
 - b) documentul de identitate, cartea electronică de identitate sau identitatea digitală a părții;
 - c) metoda de verificare a comunicării directe cu o persoană în viață, prin întrebări adresate de către avocat solicitantului, în sensul confirmării că acesta participă în timp real, prin mijloace audio-video autorizate de identificare la distanță, la încheierea actului sau la îndeplinirea procedurii prevăzute de lege pentru activitatea profesională concretă a avocatului;
 - d) identificarea prin metode biometrice, folosind proceduri puse la dispoziție de către instituțiile acreditate de către Autoritatea de Digitalizare a României, denumită în continuare ADR, la care avocații au acces, potrivit legii.
- (3) Avocatul are obligația să verifice îndeplinirea tuturor condițiilor prevăzute la alin. (1) și (2).

Art. 3. -

- (1) În exercitarea activității profesionale prin acte și proceduri desfășurate în format electronic, avocații pot utiliza gratuit certificatele calificate emise de către Serviciul de Telecomunicații Speciale, denumit în continuare S.T.S., în calitate de furnizor de servicii de încredere calificată; certificatele calificate anterior prevăzute vor putea fi utilizate exclusiv în exercitarea profesiei de avocat.
- (2) Avocații pot utiliza și alte certificate calificate emise de către furnizori de servicii de certificare calificată.
- (3) Procedura de emitere și revocare a certificatelor emise de către furnizori de servicii de certificare calificată, precum și datele de identificare a avocatului, prevăzute în acestea, se stabilesc printr-un acord încheiat între furnizor și Uniunea Națională a Barourilor din România din România, denumită în continuare U.N.B.R.

Art. 4. -

- (1) Valabilitatea în alt stat a actelor și procedurilor întocmite/efectuate de avocat în format electronic este stabilită prin directive sau regulamente ale Uniunii Europene, precum și prin tratate și convenții internaționale la care România este parte.
- (2) Actele electronice provenind de la autorități sau avocați din state membre ale Uniunii Europene sau din Spațiul Economic European au valoare de original dacă semnăturile electronice străine sunt bazate pe un certificat calificat, eliberat de un furnizor de servicii de certificare acreditat, potrivit Regulamentului (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE și recunoscute prin tratate și convenții internaționale la care România este parte.

Art. 5. -

- (1) Avocatul poate îndeplini în formă electronică următoarele activități profesionale în raporturile juridice cu clienții:
 - a) consultații și opinii juridice, participarea la negocieri și încheierea de contracte prin intermediul platformelor de chat/mesagerie instant, platformelor de videoconferință și a altor astfel de sisteme electronice;
 - b) asistență și reprezentare juridică în fața instanțelor judecătorești, a organelor de urmărire penală, a autorităților cu atribuții jurisdicționale, a notarilor publici și a executorilor judecătorești, a

organelor administrației publice și a instituțiilor, precum și a altor persoane juridice, în condițiile legii;

- c) asistarea și reprezentarea persoanelor fizice sau juridice interesate în fața altor autorități publice cu posibilitatea atestării identității părților, a conținutului și a datei actelor încheiate;
- d) apărarea și reprezentarea cu mijloace juridice specifice a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice în raporturile acestora cu autoritățile publice, cu instituțiile și cu orice persoană română sau străină;
- e) activități de mediere;
- f) activități fiduciare desfășurate în condițiile Codului civil;
- g) conversia în formă electronică și invers a actelor originale prezentate de către părți pentru exercitarea activității avocatului, întocmite pe suport de hârtie;
- h) primirea și păstrarea în depozit electronic a documentelor;
- i) atestarea identității părților, a conținutului și datei actelor întocmite de client în format electronic sau întocmite pe suport hârtie și convertite în format electronic;
- j) procedura atestării identității părților, a datei și conținutului actelor întocmite de avocat sau de partea/părțile solicitante;
- k) certificarea site-urilor, a programelor informatice sau a altor produse;

(2) În raporturile juridice cu terții, avocatul poate îndeplini în formă electronică în numele clientului următoarele activități profesionale:

- a) cereri adresate instituțiilor și autorităților publice centrale sau locale în numele solicitanților, în condițiile prevăzute de lege, în vederea acordării unei consultații cu conținut juridic sau pentru prestarea oricărui serviciu avocațial; cereri adresate notarilor publici, executorilor judecătorești, experților judiciari în vederea comunicării sau solicitării de acte și informații în limita mandatului acordat de client;
- b) întocmirea și depunerea actelor de procedură, participarea la ședințe sau audieri la distanță, prin intermediul platformei E-UNBR, în proceduri judiciare;
- c) comunicarea cererilor și a oricăror înscrisuri justificative pentru efectuarea operațiunilor de cadastru și publicitate imobiliară;
- d) deschiderea / schimbarea rolului fiscal, ca urmare sau în vederea îndeplinirii unor acte și proceduri pentru care se solicită rolul fiscal;
- e) obținerea certificatelor de atestare fiscală, certificatelor de cazier fiscal, eliberate de Direcțiile de Impozite și Taxe Locale și Agenția Națională de Administrare Fiscală, precum și solicitarea modificării rolului fiscal;
- f) efectuarea demersurilor precum și a obținerii oricăror avize și autorizații necesare în vederea exercitării dreptului de preempțiune sau a parcurgerii procedurii de preempțiune în cazurile prevăzute de lege;
- g) obținerea certificatelor de cazier judiciar;
- h) obținerea oricăror avize și autorizații necesare activităților desfășurate de profesioniști;
- i) orice activități de curatelă specială potrivit Legii nr. 51/1995 și Statutului profesiei de avocat;
- j) orice alta activitate profesională desfășurată de avocat în condițiile legii.

(3) Actele și procedurile prevăzute la alin. (1) – (2) pot fi îndeplinite în formă electronică atât prin prezența fizică a clientului și/sau a avocatului, cât și la distanță.

(4) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) și (2), avocatul are dreptul de a participa la activitățile judiciare în relația cu instanțele și parchetele printr-un sistem electronic audio-video, care să reprezinte un grad suficient de încredere pentru exercitarea activității.

(5) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), (2) și (4), instanțele și parchetele sunt obligate să permită avocatului participarea la activitatea judiciară prin intermediul unui sistem electronic audio-video.

(6) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), lit. A), c) și d) și (2), autoritățile și instituțiile publice au următoarele obligații:

- a) Să permită avocaților exercitarea atribuțiilor în relația cu autoritatea sau instituția publică prin intermediul platformei E-U.N.B.R sau printr-un al sistem electronic audio-video;

- b) Procedura de întocmire a actelor prevăzute la alin. (1) -- (2) se stabilește de Consiliul U.N.B.R. prin Regulamentul de aplicare a prezentei legi, cu avizul prealabil al ADR privind respectarea condițiilor tehnice de securitate, confidențialitate și integritate.

CAPITOLUL II

Furnizarea serviciilor specifice efectuării actelor și îndeplinirii procedurilor de către avocat, în formă electronică

Art. 6. -

- (1) Portalul E-UNBR este realizat, administrat și gestionat de către U.N.B.R. sau de către o persoană juridică înființată de Consiliul U.N.B.R. .
- (2) Portalul asigură schimbul și stocarea datelor, a actelor și procedurilor realizate de avocat în format electronic, precum și alte funcționalități ce sunt stabilite prin Hotărârea Consiliului UNBR, în condiții de încredere, securitate, confidențialitate și integritate.
- (3) Pentru realizarea portalului prevăzut la alin (1), U.N.B.R. poate utiliza servicii și soluții informatice furnizate de persoane juridice de drept privat, prin intermediul unor proceduri stabilite de Consiliul U.N.B.R.
- (4) Portalul prevăzut la alin. (1) este aprobat de Consiliul U.N.B.R. cu avizul ADR privind respectarea condițiilor tehnice de securitate, confidențialitate și integritate.
- (5) Arhiva electronică profesională, înființată de U.N.B.R este de interes public și funcționează în cadrul portalului E-UNBR, administrată și gestionată în condițiile alin.(1). La înființarea arhivei electronice se obțin avizele Arhivelor Naționale și al ADR. Emiterea acestora se face cu exceptare de la plata garanției sau a vreunei taxe sau tarif, necesare autorizării.
- (6) Avocatul își poate organiza propria arhivă electronică profesională cu respectarea standardelor tehnice impuse portalului E-UNBR. În aceste situații, avizul tehnic va fi eliberat de U.N.B.R..
- (7) Portalul E-UNBR va fi utilizat în procedura de solicitare și desemnare în forma electronică a asistentei judiciare.
- (8) Securitatea cibernetică a portalului E-UNBR poate fi asigurată gratuit, la cererea UNBR, de către Serviciul Român de Informații, denumit în continuare SRI. Condițiile de asigurare a securității cibernetice se stabilesc prin convenție încheiată între UNBR și SRI.
- (9) Sistemul de comunicații al portalului E-UNBR cu autoritățile și instituțiile publice, precum și cu instanțele și parchetele poate fi asigurată gratuit, la cererea UNBR, de către Serviciul de Telecomunicații Speciale, denumit în continuare STS. Condițiile de asigurare a sistemului de comunicații se stabilesc prin convenție încheiată între UNBR și STS.
- (10) Avizele prevăzute la alin. (2), (3), (5) și (6) se emit în termen de 30 de zile de la data depunerii documentației.

Art. 7 -

- (1) ADR, SRI și STS comunică Uniunii, cu cel puțin 30 de zile înainte, orice intenție de modificare a funcționalităților serviciilor de certificare furnizate, care pot afecta activitatea electronică a avocaților, cu precizarea datei și a orei la care modificarea intră în vigoare și confirmă în termen de 24 de ore modificarea efectuată.
- (2) În cazurile de urgență, în care securitatea serviciilor de certificare este afectată, ADR, SRI și STS pot efectua modificări ale procedurilor de securitate și de certificare, urmând să comunice, în termen de 24 de ore, către UNBR modificările efectuate și justificarea deciziei luate.

Art. 8. -

- (1) Portalul E-UNBR trebuie să respecte principiul interoperabilității reglementat prin Legea nr. 242/2022 privind schimbul de date între sisteme informatice și crearea Portalului național de interoperabilitate și să fie apt de a se interconecta cu Portalul Național de Interoperabilitate, cu Registrul Național al Registrelor, precum și cu oricare alt sistem electronic național sau registru public de date necesar identificării clienților și exercitării profesiei.
- (2) Portalul E-UNBR trebuie să respecte principiul *cloud first* și principiul *cloud nativ*, reglementate prin Ordonanța de urgență nr. 89/2022 privind înființarea, administrarea și dezvoltarea infrastructurilor și serviciilor informatice de tip cloud utilizate de autoritățile și instituțiile publice și să fie aptă de a migra în Portal de Cloud Guvernamental.
- (3) Portalul E-UNBR poate migra / se poate interconecta, în mod gratuit, la Cloudul Privat Guvernamental, la solicitarea Consiliului U.N.B.R. și cu aprobarea ADR.
- (4) În situația aprobării de către ADR a stocării actelor și procedurilor întocmite de avocat în format electronic, în Cloudul Privat Guvernamental, portalul E-UNBR are calitatea de arhivă electronică autorizată.
- (5) Portalul E-UNBR poate asigura comunicarea electronică la distanță, inclusiv desfășurarea activităților în sistem videoconferință, cu instanțele și parchetele, precum și cu autoritățile și instituțiile publice centrale și locale.

CAPITOLUL III

Actele întocmite de avocat în formă electronică

Art. 9. -

- (1) Actele și procedurile întocmite/realizate de avocat în formă electronică se îndeplinesc cu respectarea procedurilor reglementate de prezenta lege, care se completează cu dispozițiile Legii nr.51/1995.
- (2) În vederea îndeplinirii, în exercitarea profesiei, a actelor și procedurilor în format electronic, precum și a verificării identității părților și a valabilității informațiilor furnizate de acestea, avocații au acces gratuit și nelimitat la orice bază de date publică și la serviciile furnizate prin Platforma Națională de Interoperabilitate, în condițiile Legii nr. 242/2022, Legii nr. 179/2022 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public și a OUG nr. 89/2022.
- (3) Sunt luate în considerare, la îndeplinirea de către avocat a actelor și procedurilor permise de lege, documentele emise în formă electronică, a căror autenticitate poate fi verificată în evidențele emitentului.

Art. 10.

- (1) După încheierea contractului de asistență juridică în condițiile reglementate de Legea nr. 51/1995 și de Statutul profesiei de avocat, avocatul procedează la prestarea serviciilor solicitate.
- (2) În cazul în care actul sau procedura în format electronic se desfășoară fără prezență fizică a părților în fața avocatului, locul încheierii actului este considerat sediul profesional al avocatului.
- (3) Actele și procedurile electronice realizate de avocat poartă elemente de siguranță aplicate de portalul E-UNBR.

CAPITOLUL IV

Evidențele profesionale privind actele și procedurile realizate în format electronic

Art. 11. -

Actele, procedurile electronice avocațiale, anexele și documentația aferente acestora, se arhivează în arhiva electronică din portal E-UNBR sau în arhiva electronică a avocatului, după caz, potrivit nomenclatorului arhivistic aprobat de Consiliul U.N.B.R. și confirmat de Arhivele Naționale.

Art. 12. –

- (1) Actele și procedurile avocațiale electronice se înregistrează în registrele formei de exercitare a profesiei din care face parte avocatul, potrivit Legii nr. 51/1995 și normelor privind înscrierile în registrele electronice ale actelor întocmite de avocat prevăzute în Statutul profesiei de avocat, în vigoare la data înregistrării
- (2) Registrele prevăzute de Legea nr. 51/1995, pot fi ținute atât în format letric, pe hârtie, cât și în format electronic, în condițiile stabilite prin normele aprobate de Consiliul U.N.B.R. În situația în care registrele se țin în format electronic, acestea se pot imprima periodic, pe suport de hârtie, în condițiile stabilite prin normele menționate mai sus și prin nomenclatorul arhivistic prevăzut în reglementările privind profesia de avocat.

CAPITOLUL V

Procedura de autorizare a avocaților și a formelor de exercitare a profesiei

Art. 13. –

- (1) U.N.B.R. autorizează avocații și formele de exercitare a profesiei, doar în ceea ce privește desfășurarea activității profesionale în format electronic prin intermediul portalului E-UNBR, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi, și efectuează mențiunile corespunzătoare în evidențele U.N.B.R. și ale barourilor, inclusiv în Tabloul avocaților. Condițiile privind autorizarea se stabilesc prin regulamentul de aplicare al prezentei legi, aprobat de Consiliul U.N.B.R.
- (2) U.N.B.R. și Barourile afișează, pe pagina proprie de internet, lista avocaților autorizați să desfășoare activități profesionale în format electronic.
- (3) Avocatul poate utiliza o identificare electronică pentru a proteja confidențialitatea și siguranța informațiilor cu privire la clienții săi.
- (4) Identitatea digitală poate fi utilizată pentru a verifica identitatea clienților în mod electronic,
- (5) U.N.B.R. emite la cerere, identități digitale asociate avocaților cu drept de exercitare a profesiei și înființează Registrul Identităților Digitale ale Avocaților, denumit în continuare RIDA.
- (6) Registrul Identităților Digitale ale Avocaților (RIDA) permite validarea identităților și a calităților asociate, în timp real prin Internet, prin protocoale standard și cu respectarea legilor și regulamentelor aplicabile, astfel încât să ofere cel mai înalt nivel de încredere
- (7) Identitățile digitale emise de UNBR vor fi compatibile cu standardele care implementează autentificare unică – Single SignON (SSO), utilizând factori de autentificare multipli.
- (8) RIDA este construit și funcționează cu respectarea Regulamentului (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE.
- (9) RIDA implementează metode alternative de autentificare care oferă nivel de încredere egal, care oferă avocaților posibilitatea de a alege, astfel încât să poată fi utilizate și de persoane cu diverse dizabilități.
- (10) Avocații beneficiază gratuit și cu prioritate, la cerere, de identități digitale generate prin Platforma Software Centralizată pentru Identificare Digitală, denumită în continuare PSCID
- (11) La solicitarea UNBR și cu aprobarea ADR, RIDA se interconectează gratuit cu PSCID. În situația interconectării, identitățile digitale sunt generate exclusiv prin intermediul PSCID.
- (12)

Art. 14. -

- (1) Indiferent de forma de exercitare a profesiei, activitatea profesională în format electronic se realizează numai de către avocatul autorizat în condițiile prezentei legi.
- (2) În vederea avizării, acreditării sau autorizării de produse, soluții și servicii informatice de tip blockchain, internet of things, inteligență artificială sau smart contracts care privesc activități specifice profesiei de avocat astfel cum sunt definite în art. 3 din Legea nr. 51/1995 și prezenta lege, ADR solicită avizul prealabil și conform al Consiliului UNBR.
- (3) Consiliul UNBR poate sesiza ADR cu privire la utilizarea fără avizare, acreditare sau autorizare a unor produse, soluții și servicii informatice de tip blockchain, internet of things, inteligență artificială sau smart contracts care privesc activități specifice profesiei de avocat astfel cum sunt definite în art. 3 din Legea nr. 51/1995 și prezenta lege.
- (4) În situația în care ADR constată că produsele, soluțiile și serviciile informatice de tip blockchain, internet of things, inteligență artificială sau smart contracts care privesc activități specifice profesiei de avocat astfel cum sunt definite în art. 3 din Legea nr. 51/1995 și prezenta lege funcționează fără avizare, acreditare sau autorizare dispune, prin decizie a președintelui ADR, închiderea funcționării și/ sau deinstalarea acestora.
- (5) Exercitarea, fără drept, a oricărei activități specifice profesiei de avocat în format electronic, precum constituie infracțiune și se pedepsește se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.
- (6) Producerea, furnizarea, punerea în funcțiune sau utilizarea, fără avizul, acreditarea sau autorizarea ADR, de produse, soluții și servicii informatice de tip blockchain, internet of things, inteligență artificială sau smart contracts care privesc activități specifice profesiei de avocat astfel cum sunt definite în art. 3 din Legea nr. 51/1995 și prezenta lege constituie infracțiune și se pedepsește se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi.

Art. 15. -

- (1) Portal E-UNBR constituie și suport tehnic pentru schimbul de informații și date între avocații autorizați, între aceștia și autoritățile și instituțiile publice sau oricare ale persoane juridice de drept public sau privat, precum și în relația cu beneficiarii serviciilor profesionale.
- (2) Portal E-UNBR oferă acces, în condițiile legii, la datele și informațiile comunicate.
- (3) Portal E-UNBR poate conține și alte date și informații necesare desfășurării activității avocaților stabilite prin hotărâre de către Consiliul U.N.B.R.

Art. 16. -

Îndeplinirea de către avocat a actelor și procedurilor avocațiale electronice cu nerespectarea dispozițiilor prezentei legi, constituie abatere disciplinară, care se constată și se sancționează în condițiile Legii nr. 51/1995 și ale Statutului profesiei de avocat.

Art. 17. -

Activitatea desfășurată de avocat în format electronic intră în categoria riscurilor asigurate de răspundere profesională prin polița de asigurare pentru răspundere profesională, pe care avocatul o încheie în temeiul Legii 51/1995 și care condiționează autorizarea prevăzută de art. 13 alin. (1).

CAPITOLUL VI

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 18. -

Dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile Legii nr. 51/1995, cu modificările și completările ulterioare, ale Statutului Profesiei de Avocat, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr. 455/2001 privind semnătura electronică, republicată, ale Legii nr. 242/2022 privind

schimbul de date între sisteme informatice și crearea Portalului național de interoperabilitate, ale Ordonanței de urgență nr. 89/2022 privind înființarea, administrarea și dezvoltarea infrastructurilor și serviciilor informatice de tip cloud utilizate de autoritățile și instituțiile publice, ale Regulamentului (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei nr. 1999/93/CE și ale Legii nr. 135/2007 privind arhivarea electronică.

Art.19. -

Avocații pot solicita obținerea autorizației pentru desfășurarea activității în format electronic după operaționalizarea portalului E-UNBR și a arhivei electronice prevăzute de prezenta lege.

Art. 20. -

- (1) Prin excepție de la prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, sunt integral deductibile cheltuielile efectuate de avocat cu achiziția de produse, soluții și servicii hardware și software.
- (2) Avocații și formele de exercitare a profesiei de avocat sunt beneficiari eligibili ai următoarelor investiții finanțate prin Planul Național de Redresare și Reziliență:
 - a) I 1. Platforme digitale privind transparentizarea legislativă, debirocratizarea și I 12. Asigurarea protecției cibernetice atât pentru infrastructurile TIC publice, cât și pentru cele private cu valențe critice pentru securitatea națională, prin utilizarea tehnologiilor inteligente;
 - b) I 15. Crearea de noi competențe de securitate cibernetică pentru societate și economie;
 - c) I 18. Transformarea digitală și adoptarea tehnologiei de automatizare a proceselor de lucru în administrația publică;
 - d) I 4. Digitalizarea sistemului judiciar;
 - e) I 8. Carte de identitate electronică și semnătură digitală calificată.
 - f) I 9 . Digitalizarea sectorului organizațiilor neguvernamentale

Art.21. -

- (1) Regulamentul de punere în aplicare a prezentei legi este adoptat de Consiliul U.N.B.R., în termen de 180 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.
- (2) În termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, procedura de acces a avocaților la activitatea judiciară în format electronic se aprobă prin ordin al ministrului justiției, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.
- (3) În termen de 12 de luni de la data intrării în vigoare a Regulamentului prevăzut la alin. (1), se operaționalizează prima aplicație din portal E-UNBR, sub condiția emiterii avizelor de către ADR și Arhivele Naționale, după caz.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

p. Președintele Senatului,
Alina Ștefania GORGHIU

Președintele Camerei Deputaților,
Ion Marcel CIOLACU

